

Når pladsen på arbejdsmarkedet ophører – bliver man så et samfundsproblem?

Den 10-03-2017. Laura Henriksen, Pernille Carstens, Anne Sørensen, Sara Kartal, Marie-Louise Rasmussen

Måske har du prøvet det; du er omringet af mennesker, men føler dig alligevel alene. Heldigvis har de fleste af os et netværk, som vi kan kontakte og snakke med, når vi har behov for det, men hvad hvis du slet ikke kommer ud blandt folk og hvis dine nære relationer ikke længere er aktuelle? Hvad hvis du faktisk var Palle alene i verden?

Hver fjerde dansker over 65 år føler sig ensom.

Regeringen har de seneste år haft øget fokus på ensomhed blandt ældre. Undersøgelserne viser, at hver fjerde dansker over 65 år, føler sig ensom – og en tredjedel af de ensomme, taler sjældent om det. Det er et stigende problem, og konsekvenserne heraf må siges at være et samfundsproblem, der kræver en effektiv indsats. Diskursen i vores ellers så velproportionerede samfund, de gode intentioner om varme hænder og omsorg for de ældre, bliver sværere at realisere i hverdagen, når kravene om effektivitet øges. De ældre får lov at sidde alene i deres huse og lejligheder, uden mulighed for at danne et fællesskab eller et netværk, og uden at få besøg. Måske er deres ægtefælle død, deres familie har for travlt til at besøge dem eller deres netværk af nære venner svinder ind. Hvad gør man så, for at sikre ældreplejen?

Så tænker du nok; ”der er heldigvis mange tilbud i dag, som de ældre kan benytte sig af.” Ja, heldigvis – men der mangler information om disse tilbud; Når man fylder 65 år, får man ikke en folder, der fortæller

hvad der nu venter en i livet. En sådan folder modtager du, når du fylder 18 år, og er i stand til at bidrage med noget til samfundet. Men de ældre betegnes nærmere som en byrde, som vi ikke gider bruge tid eller ressourcer på.

Hvis vi vender blikket mod sydligere himmelstrøg, hvor store familier bor under samme tag, og hele familien deles om ansvaret og omsorgen for de ældre generationer; er det så det, vi i Danmark skal stræbe efter? Eller kan vi finde en bedre løsning i form af frivillige?

Øget fokus på ældres ensomhed dannede grundlag for samarbejde.

Grundet den øgede opmærksomhed på ensomhed fra regeringen frem til 2020, udlovede de en pulje til de frivillige foreninger, der gør en ekstra indsats. I december måned 2016, besluttede Susanne Christensen, der er centerleder på Sofiegården i Vejle, sig for at indlede samarbejde med Anne May Søiland, der er distriktsleder ved Praktisk Bistand. Praktisk bistand yder hjælp til fx rengøring for de ældre, der ikke længere selv kan tage sig af dette, bl.a. grundet nedsat funktionsevne. De kommer derfor

rundt i mange hjem her i Vejle, og bruger en del tid hos de ældre.

Praktisk bistand har derfor rig mulighed for at spotte de ensomme ældre i deres hjem, og give dem en personlig invitation til at deltage i et arrangement på Sofiegården. Det tog dem kun fjorten dage, at finde frem til 50 ensomme ældre, via et screeningsredskab udformet af Marselisborg, i Vejles vestby. Alle de ældre, som Praktisk bistand besøgte, modtog efterfølgende en invitation til en julefrokost, hvor der var god tilslutning. Og hvis man ikke kender historien, kan man tænke, at det er løsningen på problemet og at samarbejdet gør, at vi får fat på de ensomme ældre, og de får et netværk, problemet løst - hurra!

Mange ældre havde ikke kørelighed til arrangementet.

Men ud af de 50 mennesker, hvor mange kunne så reelt komme? Sofiegården og praktisk bistand oplevede, at mange ganske enkelt ikke kunne komme, grundet transporten, selvom de gerne ville. Sofiegårdens plejehjem, har en bus stående, der kan køre plejehjemets ældre på ture ud af huset. Men på trods den oplagte transportmulighed for de ældre, må den ikke benyttes af andre end plejehjemsbeboerne. Her er der store barrierer i forhold til uflexible regler og love fastsat af staten. Puljerne til at forebygge ensomhed, som kommunerne har mulighed for at søge, må ikke bruges til at leje en bus – men må derimod benyttes til dyre taxaer til de ældre, hvilket ikke er en bæredygtig løsning. Dermed kan det ske, at projektet må begrænses, og så taber vi nogle af de ensomme ældre, som med isolation kan føle sig langt mere ensomme og i den grad også alvorligt nedprioriteret af samfundet.

At bekæmpe ensomhed forebygger sundhed

Det er ikke uden grund, at der er et øget fokus på ensomhed, og det er i den grad ikke en overdrivelse, at det kan være decideret livstruende. At være ensom nedsætter livskvaliteten, og undersøgelser viser at nedsat livskvalitet kan øge risikoen for en lang række sygdomme; bl.a. Alzheimers, depression, forhøjet blodtryk og hjerte- karsygdomme. Desuden viser undersøgelser at 50.000 - 100.000 besøg hos alment praktiserende læger, mere end 3.000 indlæggelser om året og at 1.500-2.000 dødsfald om året, kan relateres til svage sociale relationer. Desuden dør knap 5000 danskere over 65 år, hvert år uden familie eller venner omkring sig.

Så hvad med at bruge nogle ekstra penge, på at hjælpe de ældre ud af ensomheden, og dermed forebygge disse sygdomme, så vi sparer pengene i

den anden ende? Desuden vil et bedre helbred understøtte politikernes populære tese; ”længst muligt i eget hjem”, da de ældre i længere tid vil bevare deres psykiske og fysiske helbred, hvis såfremt, der tages hånd om problematikken ensomhed.

En personlig invitation skal øge tilslutningen til arrangementer

I marts måned tilmelder Sofiegården og Praktisk bistand sig et projekt, hvor fem studerende fra hhv. Sygeplejerske-, pædagog- og socialrådgiveruddannelsen, ved tværfagligt samarbejde, skal finde frem til en innovativ løsning af problemet ensomhed. De studerende kan med deres kernefaglighed se på ensomhed ud fra et sundheds-, pædagogisk- og samfundsmæssigt synspunkt, hvilket kan bidrage til at se problemstillingen belyst på metaperspektiv.

De studerende ser det som en nødvendighed, at en decideret mangelfuld transportmulighed ikke skal være en barriere for, at de ældre har mulighed for at deltage i samfundet.

”Ved at stille en bus til rådighed, kan vi vise de ældre, at de betyder noget for vores samfund, samt at vi i den grad sætter pris på det samfund, som de har efterladt til os. Det er decideret respektløst at isolere ældre i eget hjem og ikke understøtte at de ældre har krav på et socialt liv – uanset fysisk formåen” – Studerende fra IPT

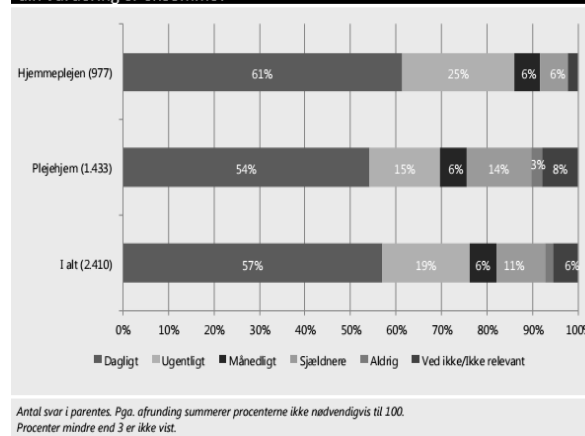
Med en øget information til de ældre om de tilbudte arrangementer, og med en personlig invitation med navn, samt en velkommende tone, skal ønsket om deltagelse forstærkes. De studerende sætter fokus på velkommenhed, samt muligheden for at tage et familiemedlem under armen, så turen til

Sofiegården ikke skal virke ensom og på sin vis skræmmende. For det er skræmmende, at skulle bevæge sig ud af sit hjem og ind i et fællesskab, og det er i den grad tabubelagt at give udtryk for sin ensomhed. Det er derfor særlig vigtigt, at vi sørger for at udvise forståelse og medmenneskelighed, når de ældre vover at tage en chance for samvær og nærvær.

Der er sat nogle penge ind i projektet allerede, men på nogle punkter er der ikke megen hjælp at hente, hvilket bliver synliggjort i forbindelse med manglende transportmuligheder.

Så kære politikere; hvis i vil gøre noget, så gør det ordentligt. Få set på jeres regler, love og paragraffer hele vejen rundt, så projektet kan blive realiserbart og vedvarende. Nogle gange betaler det sig, at se bort fra bevillinger og paragraffer, for at invitere flest muligt ind i fællesskabet og ud af ensomheden.

Hvor ofte møder du ældre borgere i forbindelse med dit arbejde, som efter din vurdering er ensomme?

- Sofiegården er et plejecenter, der bl.a. har en café og afholder arrangementer for de ældre i vestbyen.
- Praktisk bistand, Jf. SEL §83, kører rundt i hele Vejle kommune, hvor de yder støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet.